

СОФИЯ ДА (НЕ) ДИША

Всички заедно дишаме отрова! Нека заедно да започнем промяна! Питайте ни за мръсния въздух, за вредите от него, и как можете да се предпазите. Ние ще ви отговоряме! Ако пък искате да споделите нещо или горите да отговорите вместо нас, тогава моля, думата е ваша!

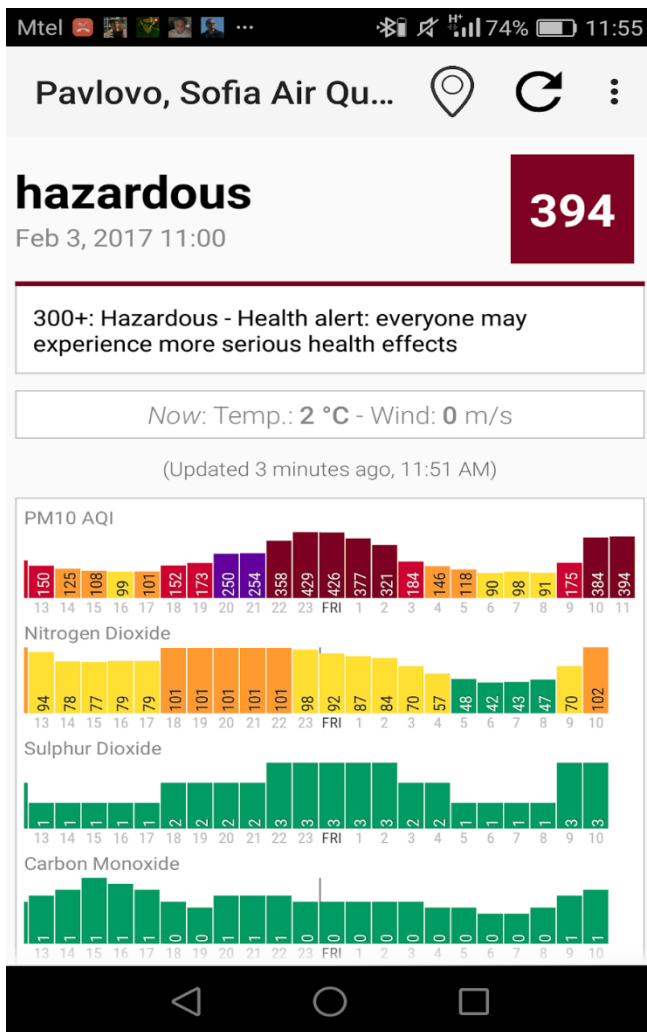

Снимка: Смог в кв. Павлово

КАКВО СЕ СЛУЧВА?

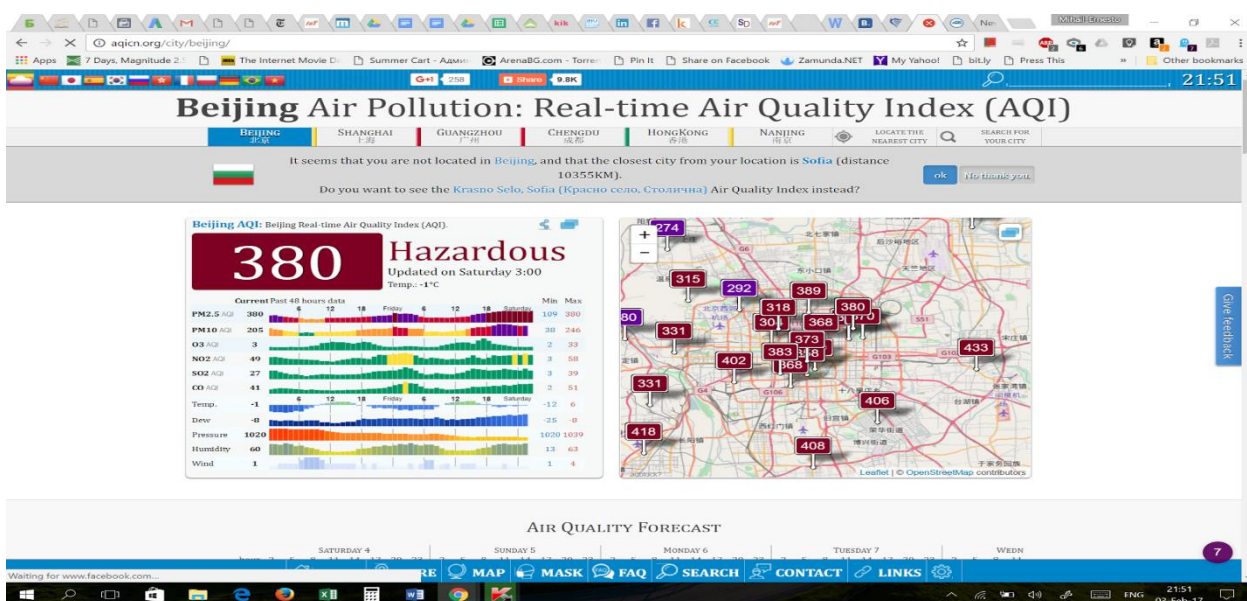
Миналата седмица, за пореден път, софийнци излизаха навън, вдишвайки солидни дози отрова вместо глътки свеж въздух. Четем, че София е сред столиците в ЕС с най-замърсен въздух. Четем, че това може да е сериозен проблем не само за здравето ни, а е също икономически и имиджов риск за столицата ни.

Знаем и за връзката между замърсяването с фини прахови частици и заболяемостта от белодробни и сърдечно-съдови заболявания, по които, за

съжаление България отново е на първите места в Европа. В последната седмица имаше вечери, в които замърсяването с фини прахови частици с размер до 10 микрона (единствените, които подлежат на измерване от съществуващото в София оборудване), достигна среднодневни концентрации повече от 9 пъти над допустимите (които са 50 мкг/м3). Изпълнителната агенция за околна среда продължава да настоява, че тъй като остарялата регулация в България и ЕС постулира само годишни норми за другия, още по-опасен вид фини прахови частици – тези с размер до 2.5 микрона, поддържането на ежедневен индикатор за тях в България не ги интересува и не е техен проблем. А е известно, че концентрацията на ФПЧ 2.5 – тези малки, но проникващи директно в кръвта ни опасни частици, е в пъти по-голяма от тази на по-големите ФПЧ 10. Концентрацията на азотен диоксид в последните дни също стои стабилно над нормата. Според оскъдните и несистемни данни замърсяването в София през зимния сезон се дължи основно на автомобилния трафик (над 60%),

последвано от отоплението на твърдо гориво (близо 30%). В Останалите градове и малките населени места е обратното, делът на замърсяването от отоплението с твърдо гориво е между 60% и 75%).

КАКВО ПРАВИМ В ДЕОС?

Помагаме. Пишете ни с въпроси за замърсяването, какво е то, какви са причините, мерките, които всеки един от нас може да вземе (много са), какви са вредите от мръсния въздух, как дишайки се увреждат сърцата ни. Ние ще ви отговорим. Заедно. Разкажете ни, как е във вашия квартал? Колко често бършете прах у дома, посивява ли прането на простора, само зимата или през цялата година?

СПРАВЯНЕ СЪС ЗАМЪРСЯВАНЕТО?

Голям брой държави и градове в света развиват успешно програми и политики за справяне с градските източници на замърсяване. В Китай има програма, която обхваща 400 града, около 300 от тях показват завиден прогрес, намалявайки замърсяванията с между 6% и 10% годишно. Редица градове, сред които най-ярък пример е Пекин, имат поставени количествени цели за намаляване на замърсяването на въздуха (Пекин предвижда намаляване на замърсяването до 2020 година с 40% спрямо нивата от 2013). Вижете графиките от замърсяването в Пекин по време на тревога заради лошото качество на въздуха. И сравнете графиката от София. В един и същи ден стойностите може да са същите, но не само няма тревога, а сякаш на никого не му пука.

КАКВО ДА ПРАВИМ?

Ние всички заедно дишаме отровния въздух, значи заедно трябва да се справим с него. Как?

Ние - гражданите - аз, и ти!

Аз следя редовно, всяка сутрин, засега оскъдната информация в реално време, всяка сутрин вземам няколко полезни, за мен и за теб, решения. Всяка сутрин поглеждам <http://aqicn.org/city/bulgaria/sofia/krasno-selo/> и решавам дали децата ми да излизат навън или да стоят на закрито. И дали да използвам колата, или да изляза, когато е възможно, с градския транспорт. И понеже е важно всички да сме информирани и да вземаме полезни за нас решения, говоря на всички, че информация има и къде може да се намери тя.

Ти? Ти можеш да правиш същото всеки ден. А можеш като много други да използваш градски транспорт. Да говориш и информираш другите, че дишането на този въздух не е безвредно. Да се замислиш, че всички заедно причиняваме това на себе си.

Какво може да направи администрацията?

Трябва да осъзнае, че това е сериозен проблем. И, че решаването му струва воля и средства. Хора, работещи в администрацията, вашите деца и вие също страдат от това. Замислете се колко често кашлят и боледуват децата ви? И че част от причината за това е въздухът, който дишат.

Предложения към столична община. Столична община взема мерки за обновяване и подобряване на градския транспорт. Продължавайте! Общината обяви планове да закупи електрически и хибридни автобуси. Нека направи една стъпка повече и обяви, че ще извади експресно всички автобуси < Евро 4 от употреба в следващите 2 години. Доколкото позволяват възможностите, да ги заменя с електрически или метанови превозни средства, а следващият цикъл на подмяна да включва само електробуси. Целта е през 2025 г. гръбнакът на автобусния парк да е електрическият. Дори и по-скъпи на пръв поглед, те са много по-евтини за поддръжка, но най-вече не струват човешки

животи. Какво друго може да направи София? Да се ангажира на дела с програми и бюджет. Какви? Предложенията ни са тук по-долу. И трябва да е ясно, че без ограничения за автомобилите качеството на въздуха няма да се подобри чувствително.

Парламентът и държавната ни администрация?

Дами и господа депутати и министри, вие и децата ви дишате същия бълвоч!

Ето някои предложения за нашите държавни законодатели:

- Спрете с популизма – той убива! Обърнете формулата за данък МПС така, че да не насърчавате притежанието на замърсяващи МПС, особено в големите градове, защото дълго време точно това правите, хората реагират на този стимул и резултатите са налице
- Въведете забрана за първична регистрация в страната и пререгистрация на автомобили в КАТ за дизелови автомобили с клас по-нисък от Евро-2, защото само след броени месеци изтласканите от Западна Европа стари дизели ще се озоват по нашите улици
- Въведете автоматична дерегистрация на леки и лекотоварни дизелови с клас по-нисък от Евро-2, започвайки например от 2019 г. и вдигайте летвата към Евро-3 със същото времево отместване, с което тези стандарти са влизали в сила през годините

Мръсният въздух убива - дори да не е от първата глътка.

Аз и ти, заедно, можем да променим това. Качи се на автобус, трамвай, метро или колело – още днес, сподели позицията ни, или поговори с приятели. И ни се обади с въпроси!

Конкретните ни предложения за Столична община:

- Най-екологично чистото пътуване е спестеното! Райони с добре развит градски транспорт, засегнати днес от стихийен трафик не бива повече да се използват като безплатни паркинги и там трябва да бъде въведено регулирано паркиране
- Още по-малко историческият център трябва да играе ролята на транзитна точка за автомобилни пътувания между периферните квартали - Жълтите павета, "Граф Игнатиев", "Алабин" и други улици трябва да бъдат с ограничен автомобилен достъп за живущи/служебен, с тенденция да станат изцяло пешеходни
- Прекратяване на регистрацията, след това и влизането на дизелови автомобили в столицата (например от 2020 и 2025 година, както започват да правят редица столици в Европа); тази мярка трябва да върви с разширяването на платените зони (стикер за паркиране по местодомуване), за да не се стига до фиктивни регистрации в други градове
- Обявяваме чистия въздух за приоритет. Между 2018 и 2022 по 10% от общинският бюджет годишно да отива за спешни мерки за подобряване качеството на въздуха. За какво?
- За обновяване, разширяване и популяризация на градския транспорт – например, раздяла с всички автобуси по-стари от 10 години до 2018 г. и от 2019-

2022 - придобиване по 50 нови електрически автобуса годишно - 40 милиона лева/година

- Изолиране, смяна на горивните системи, топло- и газифициране, или поставяне на филтри на сградите с твърдо гориво (ОП "Околна среда" предвижда 111 млн. лв. за мерки за чист въздух в цяла България). "Кажете как да ти помогнем, за да влезе твоят комин в нормата?"
- За превръщане на по-екологичните видове отопление в икономически по-атрактивни
- Популяризирай електромобила! Първите 1000 електромобила в града получават 20% субсидия от покупната цена! „Око да види“ е най-добрата рекламна кампания. 6 млн. лева
- За разширяване на велоалеите, за построяване и поддръжка на голяма мрежа за велосипеди под наем – за 1000 нови велосипеда на година добавени към мрежата. 5 млн. лева + концесия на велопарка
- За продължаване на програмата за енергийна ефективност на сградите и фокусирането ѝ към сградите, които се отопляват на твърдо гориво – 18 милиона лева

Отделно от това, като една от столиците на иновациите в Европа, София може да предложи редица нови инициативи, които да доведат до други ефективни мерки за подобряване качеството на въздуха. Какви – **сигурно и вие имате своите виждания. Споделете ги и ние ще ги добавим, цитирайки вас като източник!**

По материала работи: Група „Устойчиво развитие“ на ДЕОС